

Nu tar de farväl av Afrikalinjen på Birka

Säg Afrikalinjen och många tänker på Anki, Sven och Birka folkhögskola.

Nu upphör utbildningen. Profilerna Sven och Anki är på väg att pensioneras.

Det är dags för en tillbakablick på denna institution i jämmländsk bildningshistoria.

I helgen är det återsamling för alla som har gått utbildningen under årens lopp.

Uppskattningsvis har minst 300-400 personer gått någon av kurserna och långt flera har på olika sätt varit inblandade. Vad har denna epok betytt?

– Folkbildning i dess allra bästa form! utbrister Annkristin Holmberg.

Hon syftar på heltidsutbildningen för ungdomar, de kortare kurser som har lockat något äldre deltagare och de utåtriktade föreläsningarna under Afrikahelgerna.

– Vi har strävat efter att ha kvalificerade föreläsare. Det ger ett mervärde inte bara för Birkas studerande, utan för hela regionen.

Som exempel på föreläsare nämner hon kända journalister med Afrika som arbetsfält, Marika Griehsel, Rickard Myrenberg och Erika Bjerström, samt Afrikakännare som författarna Lasse Berg och Sten Rylander. De är några i raden som har fyllt aulan på Birka.

– Det är viktigt att lära känna andra kulturer och organisationer. Det är ett botemedel mot främlingsfientlighet, understryker Anki.

Hon får medhåll av kollegan Sven Gustavsson, som betonar att de har arbetat mycket med begrepp som utveckling, fattigdom och etnicitet.

– Frågorna är många och svaren få. Vi jobbar inte med attitydförändringar, utan försöker medvetandegöra för att de studerande själva ska förstå, förklarar han.

Kursen heter Afrikalinjen, men Afrika är stort och i praktiken är det länder i Östafrika som har prioriterats. Det började i Kenya och sedan har utbildningen utökats till att omfatta Tanzania, Uganda och nu senast Rwanda.

Afrikalinjen började på allvar 2002. För fem år sedan tillkom deltidskursen Ditt Afrika, som har lockat många äldre att delta i kursen och att göra en gemensam studieresa.

– Det är väldigt bra med blandade åldrar. På den senaste resan var den yngste 19 och den äldste 75 år, berättar Anki.

För hennes del började Afrikaäventyret på 1970-talet. Hon och hennes make Carsten Magnusson jobbade sedan på var sin gymnasieskola i Tanzania.

– Jag har aldrig lärt mig så mycket som då. Det var bara tio år efter självständigheten. Det gick ingen nöd på oss, men det var mycket som var ovant.

Hon berättar livfullt om en period när det enbart fanns kinesiska konserver att köpa och hur hon lärde sig att möra kött i omogna papayaskivor.

1989 jobbade Anki och Carsten på Svenska skolan i Nairobi. Två andra jämtlänningar fanns redan på plats, nämligen Sven och Maj Gustavsson.

– När det var som mörkast och kallast i Orrviken fick jag syn på en annons om en lärartjänst i Nairobi, berättar Sven.

Det blev början till många besök och ett livslångt och kärleksfullt förhållande till Afrika.

Förutom engagemanget i Afrikalinjen har han läst internationell rätt, skrivit två akademiska uppsatser om folkgruppen kikuyu och en om "Herrens befrielsearmé" i Uganda.

– Afrika är komplext och på många sätt motsägelsefullt, men det finns många positiva tecken trots alla problem, noterar han.

Sven är samhällsvetare och Anki naturvetare. Det verkar vara en lyckad kombination, både under de teoretiska avsnitten i Jämtland och fältstudierna i Afrika. De som har rest med Sven och Anki kan dessutom intyga att de är utmärkta reseledare med många ovärderliga kontakter efter ett långt yrkesliv med Afrikas problem och möjligheter för ögonen.

Sven betonar att likheterna mellan olika kulturer är påfallande.

– Först ser vi det som är främmande och annorlunda, men när vi möter människor i vardagen upptäcker vi att vi är ganska lika som människor, oavsett om vi är kristna, muslimer eller ateister.

Båda tycker att de har nått viktiga mål med utbildningen.

– Vi märker att Afrikalinjen har skapat ett fortsatt engagemang bland väldigt många.

Det märks inte minst under helgens "reunion" under dagarna tre på Birka folkhögskola i Ås utanför Östersund.

Birger Ekerlid

Med fokus på Afrika i allmänhet och länderna runt Victoriasjön i synnerhet. Sven Gustavsson och Annkristin Holmberg kan se tillbaka på många minnesrika besök i Östafrika. Foto: Birger Ekerlid

Vad är detta för besynnerlig växt? Annkristin Holmberg, till höger, och kursdeltagaren Eva-Britt Torstensson botaniserar i regnskogen Kakamega i västra Kenya. Foto: Elisabet Ekerlid.

Dokumentationen är viktig. Sven Gustavsson har åtskilliga bilder och filmer från Afrika. Här befinner han sig i naturparken Hell's Gate i västra Kenya. Foto: Birger Ekerlid.

Annkristin Holmberg har många års erfarenhet från resor i Afrika. – Ändå skrapar vi bara på ytan, konstaterar hon. Foto: Karin Torstensson.

Dags att reflektera över dagens händelser. Sven Gustavsson lägger ut texten för Jan Adolfsson och Anki Holmberg. Foto: Karin Torstensson.